

The last chapters

URLAND

Wie is hier aan het woord?

Emilie Pariel

Gezien op 06 augustus 2026

De Grote Post, Oostende, in het kader van TAZ26

Wie een verhaal vertelt, schept orde in de chaos van gebeurtenissen. Maar wie orde schept, schrapt delen van de werkelijkheid. In 'The Last Chapters' daalt URLAND af in het onderbewustzijn van de comateuze acteur Thomas. Kan de verteller hem met zijn verhaalstechnieken terughalen uit zijn coma, of blijft Thomas rondwaren in zijn onderbewustzijn?

12 AUGUSTUS 2026

"Dit is een audiofictieverhaal," zegt Thomas Dudkiewicz. Het publiek heeft koptelefoons op en luistert naar regen, een ver onweer en voetstappen in drassige grond. Zijn verschijning – zwarte kledij op een door zwarte gordijnen omzoomd podium – roept de onheilspellende, beklemmende sfeer op die ook eerdere voorstellingen van performancecollectief URLAND (zoals 'Bobby Baxter' en 'URLAUB') typeerden.

Dudkiewicz stelt ons voor aan de sound designer achterin de zaal, die ook Thomas heet (Tomas Loos), en aan de microfoons rondom hem. De binaurale microfoon, een apparaat met twee kunststof oren dat geluidsgolven opvangt zoals we die echt horen, heet óók Thomas. We horen via de koptelefoon niet alleen wat Thomas hoort, maar nemen de geluiden waar alsof alles daadwerkelijk om ons heen gebeurt, alsof we in zijn hoofd zitten. Iedereen is Thomas.

Als in het verhaal dat volgt de verteller aan het woord is spreekt Dudkiewicz in de gerichte microfoon. Als Thomas, het personage dan, zelf aan het woord is, spreekt Dudkiewicz door een headset. Met een clicker uit zijn broekzak laat Dudkiewicz ons zien hoe hij de ene techniek voor de andere verruilt om aan een rotvaart van stem, toon, accent en personage te wisselen.

De Verteller der Vertellers

"Het begint waar het eindigde," zegt acteur Thomas. Hij reikt in sneltempo filosofische concepten aan als chaos, non-lineaire tijd en Carl-Gustav Jungs collectieve onbewuste zonder ze uiteen te zetten. Toch voelen ze nergens als

losse verwijzingen: ze werken door in de voorstelling, die de ideeën theateraal invoelbaar maakt.

De verteller neemt ons mee naar een grasveld bezaaid met verbrande lijken. Thomas moet een queeste tot een goed einde brengen. Rara... Wat is de queeste der queestes? Hint: het spuwt vuur. Jawel, om terug te keren naar de bewuste wereld moet hij een draak verslaan. Hoe hij hier terecht is gekomen, opgesloten in zijn onderbewustzijn, wordt duidelijk door het geluid van een hartmonitor. De acteur Thomas – verbeeld door de binaurale microfoon – ligt in coma in een ziekenhuiskamer. Zijn vriendin Susan en haar vriendin Kate laten hem er naar een audioverhaal luisteren in de hoop hem uit zijn coma te wekken.

Met ongeziene precisie en overredingskracht schept Dudkiewicz hele werelden met zijn stem.

De Thomas die zich in zijn eigen onderbewustzijn bevindt, wandelt naar de top van de berg, waar de draak zit. Hoe lang hij ook loopt, hij komt geen stap dichterbij. Dudkiewicz, die naar eigen zeggen op zoek is naar het Verhaal der Verhalen, wordt in zijn zoektocht de Verteller der Vertellers. Met ongeziene precisie en overredingskracht schept hij hele werelden met zijn stem. Maar goed dat alle realiteiten hier simultaan mogen bestaan: soms ben je zo verbluft door zijn spel, dat je even uit het verhaal terugkeert naar de realiteit van publiek-zijn.

Wanneer Thomas de hoop opgeeft en door een moerassige bodem zakt, belandt hij bij de katten. Kleine Kat neemt hem mee op een nieuwe queeste. Hier muteert het verhaal opnieuw, deze keer tot een familiefilm met een draak, een pratend dier als metgezel en een kwaadaardige koning. Flauwe grappen inbegrepen.

Het Verhaal der Verhalen

Middenin die verhalen met hun vermakelijke verteltrant weerklinkt een stem die er niet thuishoort. Spotlicht valt op de binaurale microfoon en doet hem goddelijk oplichten in het donker. We horen “Nigel Trophy met een stille H” zichzelf voorstellen. (Vreemd, die naam heeft helemaal geen stille H. De naam Thomas wel.) Nigel noemt zichzelf de “Agent of Chaos”. Waar de verteller gebeurtenissen ordent, zaait Nigel twijfel over degene die de orde aanbrengt: “Hoeveel weet je over de verteller?” Wie is die stem eigenlijk? Waarom gehoorzaamt Thomas haar? Hij zit vast in zijn eigen onderbewustzijn en heeft daar niets te zeggen. Argwaan maakt zijn intrede.

Wanneer een soldaat genaamd Buff opduikt die Thomas als commandant aanspreekt, blijkt er een andere missie: de locatie van de verteller achterhalen. “En ken je de locatie van de schrijver?” Nog iemand. Iedere keer wanneer Thomas denkt dat hij de grens van zijn werkelijkheid bereikt heeft, blijkt er een nieuw iemand buiten het kader te staan. In een andere tijdlijn horen we hoe Susan hem verlaat wegens zijn behoefte aan controle. Steeds dringender wordt de vraag: wie vertelt het ik? Wie heeft hier de controle?

In de archetypische verhaalwereld van ‘The Last Chapters’ valt op hoe weinig ruimte vrouwen krijgen om zelf te handelen.

Als kind hield ik van heldenverhalen, maar ik vond het vervelend dat ik een meisje was. Ridders gingen op queeste; meisjes wachtten en ondergingen. Ook in de archetypische verhaalwereld van 'The Last Chapters' valt op hoe weinig ruimte vrouwen krijgen om zelf te handelen. Ze kibbelen aan een ziekenhuisbed, verschijnen als geliefde of blijken dood. Dat wringt in een voorstelling die onder meer de macht van de verteller onderzoekt.

De held moet het monster bevechten met een wapen dat zijn drang om te doden opheft. De verteller probeert Thomas uit de chaos te redden door er een verhaal van te maken, maar beperkt daardoor zijn vrijheid. 'The Last Chapters' maakt zichtbaar hoe complex alles met alles samenhangt. Intussen zitten wij mee in Thomas' hoofd. Net als hij proberen we verbanden te leggen tussen de stemmen en tijdlijnen. We zoeken naar een ontknoping, naar het verhaal dat alle andere verhalen kan verklaren. Gelukkig is onze zoektocht tevergeefs. Dudkiewicz zet een voorstelling neer waarin geen enkele werkelijkheid boven de andere staat. Misschien bestaat het Verhaal der Verhalen alleen als een blik die immer verder afdwaalt en zoveel werkelijkheden ziet dat chaos en orde zich verzoenen.